

Natuurmemorandum

aan de politieke partijen van Sint-Martens-Latem en Deurle
n.a.v. de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2006
voor de legislatuur 2007 - 2012
Natuurpunt Gent kern Latem

Beleidsgaranties voor het behoud van onze Groene Gemeente

Sint-Martens-Latem en Deurle zijn twee prachtige groene dorpen. Jammer genoeg verdwijnt er jaar na jaar meer en meer groen. Maar gelukkig zijn er ook andere voorbeelden waarbij er groen bijkomt, zoals de uitbreiding van het natuurreservaat de Latemse Meersen. Maar op heden is het allemaal wat te beperkt. De Latemse kern van Natuurpunt vindt dat er toch heel wat kansen verloren gaan om het groene karakter ook voor de komende generaties veilig te stellen. In dit memorandum stellen we vijftien uitdagingen voor die een partij met ambities gemakkelijk in een legislatuur kan realiseren om te garanderen dat onze groene gemeente groen zal blijven. De Latemse kern van Natuurpunt vraagt dan ook dat deze punten worden opgenomen in het verkiezingsprogramma.

Mooi werk: aanleg van een brede bufferstrook langs de Nazarethbeek, begeleid door een fietspad en streekeigen beplanting. Meer van dat in de volgende legislatuur aub!

Oprukkende serres ontsieren westelijk landbouwgebied (Broekstraat). Natuurpunt vraagt behoud en uitbreiding van bosjes en kleine landschapselementen zoals knotbomenrijen, houtkanten, bloemenrijke akkerranden,...

Natuurgebied in Deurle moet publiek domein worden en toegankelijk worden voor elke dorpsbe-woner, de Ponstraat veiliger en de ligusterhagen moeten laag gesnoeid worden zodat iedereen kan genieten van de mooie Ooidonkmeersen.

Latem en Deurle zijn prachtige groene dorpen. Maar voor hoe lang nog? Natuurpunt vraagt een doordacht bomenplan zodat ook toekomstige generaties kunnen genieten van de prachtige lanen.

Grootste knelpunt voor natuurherstel in ons natuurreservaat de Latemse Meersen. Het krakemikkig gemeentelijk rioleringsstelsel en het slecht functionerend zuiveringsrietveld. Natuurpunt vraagt een snelle sanering van beide sites.

Steeds meer planten, dieren en wandelaars vinden hun weg naar de Latemse Meersen. Natuurpunt vraagt een verdere en gevoelige uitbreiding van het gemeentelijk natuurreservaat.

1. Versterking milieudienst

De milieudienst heeft een zeer gemotiveerde staf maar is zwaar onderbemand. Zo beschikt Sint-Martens-Latem niet over een fulltime milieuambtenaar. Het is wel positief dat een deel van de groendienst én de dienst ruimtelijke planning geïntegreerd is binnen de leefmilieudienst, maar uit de feiten blijkt dat de bestafing onvoldoende is om de elementaire taken van een gemeentelijke milieudienst in te vullen - laat staan om een actief milieubeleid te voeren. Zo is de gemeente er in een volledige legislatuur niet in geslaagd om een degelijk milieubeleidsplan af te werken.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de milieudienst wordt versterkt met minstens één fulltime personeelslid dat geschoold is op vlak van milieubeheer. Natuurpunt raadt aan om te kiezen voor een duurzaamheidsambtenaar omdat dan een deel van de loonkosten wordt gedragen door de Vlaamse overheid.

2. Samenwerkingsovereenkomst

Een ruime meerderheid van de Vlaamse gemeenten (81%) heeft een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met de Vlaamse overheid. Hierdoor worden gemeenten (financieel) ondersteund in hun lokaal milieubeleid. Uiteraard staat hier tegenover dat de gemeenten engagementen opnemen om daadwerkelijk een milieubeleid te voeren. Dat dit makkelijk haalbaar is voor een gemeente als Sint-Martens-Latem, wordt aangetoond door gemeenten met eenzelfde of kleinere omvang als de onze die wel met succes de samenwerkingsovereenkomst afsloten, ook als de financiële armslag van deze gemeenten kleiner is.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat als doelstelling voorop wordt gesteld dat de samenwerkingsovereenkomst het eerste jaar van de nieuwe legislatuur wordt ondertekend.

3. Snelle uitbreiding van het natuurreservaat Latemse Meersen

---

Het gemeentelijk natuurreservaat is de laatste jaren slechts beperkt uitgebreid. Op de verworven percelen is de natuurwinst jaar na jaar op te meten en het goede nieuws is dus dat de natuur zich snel herstelt eens de percelen worden beheerd als natuurreservaat. Talrijke planten (bv. ratelaar) en diersoorten (bv. krak-eend, kuifeend, steenmarter) vonden hun weg naar ons dorp terug. Ondertussen werden bijkomende wandelpaden aangelegd zodat de inwoners van Latem en Deurle nog beter kunnen genieten van de bestaande en nieuwe natuur- en landschapswaarden in de Latemse Meersen. Ten slotte is het de bedoeling

om de uitbreiding van dit reservaat te kaderen binnen een breder ambitieus natuurproject dat moet leiden tot het "Natuurpark Leievallei". Hierbinnen moet de natuur in de hele Leievallei op een hoger niveau gebracht worden en beter socio-economisch ingebed worden door synergieën te zoeken met recreanten en toeristen, de horeca en andere middenstanders, de bewoners, de landbouwers, de cultuursector,...

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de partijen zich engageren om de actieve (financiële) steun aan het aankoopproject van Natuurpunt voort te zetten met als doel het gemeentelijk natuurreservaat gevoelig uit te breiden. Natuurpunt vraagt dat de partijen zich engageren om een aantal sleutelpercelen te onteigenen (bij voorkeur in der minne) om recreatieve wandelmogelijkheden in het gebied uit te breiden en de kwetsbaarste percelen definitief veilig te stellen. Natuurpunt vraagt dat de partijen zich mee scharen achter het project "Natuurpark Leievallei" en zich engageren om dit wervend en ambitieus natuurproject tijdens de volgende legislatuur mee vorm te geven.

4. Sanering Meersbeek en zuiveringsrietveld Baarle Frankrijkstraat

---

Het grootste knelpunt op vlak van natuurbehoud in onze gemeente is het gebrekkig aangelegde en bijgevolg slecht functionerend gemeentelijk rioleringsstelsel in het natuurgebied de Latemse Meersen. Dit heeft als gevolg dat de Meersbeek over grote afstand biologisch zo goed als dood is. Nochtans zou deze beek de centrale levensader moeten vormen van ons gemeentelijk natuurreservaat. Het Vlaamse Gewest heeft zich geëngageerd om het zuiveringsrietveld en de Meersbeek te saneren op voorwaarde dat de gemeente de lozingspunten en disfuncties in het rioleringsstelsel in kaart brengt en daaraan een actieplan koppelt om de knelpunten gefaseerd weg te werken. Tot op heden is dit jammer genoeg nog niet uitgevoerd.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de partijen zich engageren om binnen de volgende legislatuur een zuivere Meersbeek te realiseren. Waar deze beek nu zo goed als dood is, zal ze na de volgende legislatuur bruisen van leven. Een gelijkaardige doelstelling kan vooropgesteld worden voor de andere beken die onder de gemeentelijke bevoegdheid vallen. Natuurpunt vraagt dat de gemeente een inventarisatie uitvoert om de disfuncties in het gemeentelijk rioleringsstelsel in kaart te brengen en daaraan een actieplan koppelt om de knelpunten weg te werken (voor zover dit nog niet zou uitgevoerd zijn voor de verkiezingen) én om dit actieplan effectief uit te voeren.

5. Natuurherstelprojecten

De Vlaamse overheid heeft via natuurinrichting mooie natuurherstelprojecten gerealiseerd in de Latemse Meersen. De gemeente heeft dit met succes ondersteund o.m. door arbeidersploegen en budgetten ter beschikking te stellen van Natuurpunt.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de partijen zich engageren om jaarlijks minstens 25.000 euro ter beschikking te stellen voor natuurherstelprojecten in de gemeente.

6. Landschapsherstel en zachte recreatie Pontstraat – Leievallei

---

Langsheen de Pontstraat zijn er nog een aantal percelen in privaat bezit. Hagen onttrekken meer en meer de Leie en de Ooidonkmeersen aan het oog van de passanten. Sommige particuliere eigenaars beschouwen deze percelen als een privétuin en beheeren ze als dusdanig. Nochtans betreft het hier natuurgebied dat zelfs deels binnen het Vlaamse Ecologisch Netwerk is opgenomen.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de gemeente de open percelen grenzend aan de Leie en de Oude Pontweg actief verworft, er de hagen verwijderd of laag genoeg snoeit, de percelen op een degelijke manier beheert in functie van de aanwezige natuurwaarden en dusdanig inricht dat iedereen kan genieten van het prachtige Leielandschap. Natuurpunt vraagt dat de gemeente zich zou inspannen opdat de Pontstraat verkeersluwer zou worden en op zijn minst een heel pak veiliger voor wandelaars en fietsers.

7. Snelle aanleg van de bufferbekkens en koppeling met natuurontwikkeling

---

De overstromingsproblematiek in Hooglatem is gekend. Het plan dat de gemeente uitwerkte om een deel van de wateroverlast te beperken via bufferstroken langs de beken, de aanleg van dijklichamen en de realisatie van twee bufferbekkens kan op de steun van Natuurpunt rekenen. Door een goede inrichting en beheer kunnen deze bufferbekkens uitgroeien tot ware natuurparels zonder dat dit het waterbufferend vermogen in gevaar brengt.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat (voor zover nog niet uitgevoerd voor de verkiezing) de partijen zich engageren om de bufferbekkens in overleg met de milieuraad effectief in te richten als natuurgebied. Wij vragen dat na de inrichting een overeenkomst wordt afgesloten met Natuurpunt als lokale terreinbeherende vereniging als beste garantie voor een natuurgericht beheer.

8. Bomenplan: afgewerkt en overlegd met de bevolking

In het begin van deze legislatuur is de gemeente gestart met de opmaak van een ambitieus bomenplan. Dat is jammer genoeg nooit helemaal afgewerkt. We kunnen ondertussen niet anders dan vaststellen dat het aandeel oude bomen in onze bomenrijke gemeente snel afneemt. Dat heeft te maken met tal van redenen, maar zeker ook met ondoordachte wegenwerken, aanleg van nutsleidingen, slecht onderhoud in het verleden enz. Ook in de planning van nieuwe infrastructuurwerken wordt vaak te laat ruimte voorzien voor de aanplanting van groen.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat het bomenplan op korte termijn wordt afgewerkt, wordt overlegd met bevolking en adviesraden en wordt goedgekeurd in de gemeenteraad. Dit plan moet aandacht hebben voor het maximaal behoud en het optimaliseren van het onderhoud van de bestaande bomen. Er moet aandacht zijn voor het vervangen van bestaande lanen én er moet vooral ruimte worden gecreëerd voor nieuwe bomen en lanen. Natuurpunt vraagt daarbij in de mate van het mogelijke rekening te houden met het streekeigen karakter van de bomen.

9. Actief ruimtelijk beleid dat niet eenzijdig gericht is op het snel volbouwen van de gemeente

---

De gemeentelijke ruimtelijke ordening is in een stroomversnelling gekomen. Dat is zeker positief. Toch vindt Natuurpunt dat het ruimtelijk beleid zich in de concrete acties te veel concentreert op zonevreemde gebouwen en het aansnijden van nieuwe onbebouwde zones inclusief het omzetten van onbebouwde bestemmingen naar bebouwde ruimte. Het B.P.A. van de Rosdambeekvallei toont aan dat mits enige creativiteit en overleg ook een andere weg kan bewandeld worden.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de partijen zich engageren om de bestaande open ruimte beter te beschermen. Natuurpunt vraagt in het bijzonder aandacht voor de onbebouwde open ruimten in het woonparkgebied, onbebouwde percelen in of aansluitend bij de Latemse meersen en in het westelijk landbouwgebied. Natuurpunt vraagt dat deze onbebouwde ruimte via gemeentelijke RUPs of andere ruimtelijke instrumenten maximaal veilig wordt gesteld.

10. De bosoppervlakte laten toenemen

Hoewel Sint-Martens-Latem en Deurle lange tijd bosrijke gemeenten waren waarin kinderen naar hartelust

konden spelen is hier niet veel meer van over gebleven. Het grootste aandeel van onze bossen werd intussen verkaveld. Er staan nog belangrijke ontbosningsdossiers op stapel in Hooglatem, waardoor de bosoppervlakte in onze gemeente nog aanzienlijk zal dalen. Hoog tijd dat daarin verandering komt. Er liggen een aantal mooie kansen klaar om dat te realiseren.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de partijen zich engageren om de gemeentelijke bosoppervlakte in de volgende legislatuur te laten stijgen.

Natuurpunt stelt het volgende voor:

- De gemeente is een faciliterende en stimulerende partner in het parkbosproject van het Vlaams Gewest.
- De gemeente legt zelf een speelbos aan ter hoogte van de Lijnstraat in Hooglatem.
- De gemeente bebost de percelen ter hoogte van de Vierschaar in Deurle.
- De gemeente breekt de huidige verkrotte gemeentelijke loods in de Kwakstraat af en plant er een bos in de plaats.

11. Milieu- en energieaudit van alle gemeentelijke gebouwen (bib, scholen, sporthal, gemeentehuis,...)

Ons gemeentelijk patrimonium scoort niet hoog op vlak van milieuvriendelijke aanleg en uitbating. Vele duizenden euros worden op die manier verspild.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de partijen zich engageren om een milieu/energie-audit door te voeren voor het volledig gemeentelijk patrimonium en op basis van het verslag de nodige acties uit te voeren (bv. waterrecuperatie, verbeterde isolatie, vervangen van oude verwarmingsinstallaties, gebruik van zonnepanelen,...)

12. Bermbeheer

De gemeente werkt al jaren aan een degelijk bermbeheer. Dat levert ook mooie bloemrijke bermen op.

Op te nemen in het verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de partijen zich engageren om de volgende legislatuur na te gaan hoe ze het bermbeheerplan kunnen optimaliseren o.m. via de creatie van nieuwe ecologische bermen waar mogelijk.

13. Actief informatiebeleid rond allerlei milieuthema's

Bv. natuurvriendelijke aanleg en onderhoud van tuinen, compostering, afvalpreventie (handhaving sluikstorten / zwerfvuil), ecologische bouwmethoden zoals groendaken enz.

Meer dan regulerend werken vormt goede communicatie, informatie en sensibilisatie (o.m. via wervende

acties) de sleutel tot een succesvol milieubeleid. Lokale besturen staan dicht bij de burger en ze zijn ideaal geplaatst om de burger te overtuigen tot milieuvriendelijk handelen.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de partijen zich engageren om volgende legislatuur jaarlijks minstens twee sensibiliserende acties uit te werken rond lokale milieuthema's.

14. Handhaving

De lokale politiezone is slecht georganiseerd om milieudelicten te handhaven. Milieuwetgeving is zeer omvangrijk en ingewikkeld en een lokale cel binnen de politiezone die zich kan specialiseren is meer dan wenselijk. Degelijke, goed onderbouwde en billijke handhaving is het sluitstuk van een goed milieubeleid.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat binnen de politiezone een milieucel wordt opgericht en dat deze een degelijk handhavingsbeleid omtrent milieudelicten uitstippelt en uitvoert.

15. Garanties dat het westelijk landbouwgebied voldoende ecologische infrastructuur (= houtkanten, wegbermen, kleine bosjes, poelen, beekoevers enz...) behoudt.

Overall in Europa gaat de ecologische kwaliteit van de landbouwgebieden achteruit. Ook in Sint-Martens-Latem bevinden zich nog belangrijke natuurwaarden in landbouwgebieden. Natuurpunt vindt het logisch dat landbouwers op een economisch rendabele manier hun beroep moeten kunnen uitoefenen. Mits degelijk overleg en gerichte acties moet dit kunnen samengaan met het behoud van de natuurwaarden. Gemeentelijke subsidiesystemen, zoals dat voor de aanleg en het beheer van kleine landschapselementen, vormen zeker een meerwaarde.

Voorstel verkiezingsprogramma:

Natuurpunt vraagt dat de partijen zich engageren om leden van de natuurvereniging en actieve Latemse landbouwers samen te brengen om gezamenlijk acties uit te stippelen om de natuurwaarden te behouden en waar mogelijk te verbeteren.

Natuurpunt vraagt dat de hoeveelheid bos en kleine landschapselementen in het westelijk landbouwgebied minstens behouden blijft. Natuurpunt vraagt dat het desbetreffende gemeentelijk subsidiereglement wordt behouden.

Natuurpunt vraagt dat degelijke ecologisch beheerde grasoeverstroken worden aangelegd langsheen de beken doorheen het landbouwgebied, waar mogelijk gecombineerd met een wandel- en/of fietspad.